

ת"פ 24702/06/19 - דודי בן נעים נגד מדינת ישראל - הלשכה המשפטית מע"מ באר שבע

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 24702-06-19 מדינת ישראל נ' בן נעים

מספר בקשה: 16

בפני
המבקש

דודי בן נעים
באמצעות עו"ד שחר ששון

נגד
המשיבה

מדינת ישראל - הלשכה המשפטית מע"מ באר שבע
באמצעות עו"ד קורל מויאל

החלטה

בקשה לביטול כתב האישום.

על פי הנטען כתב האישום הוגש בניגוד להוראות סעיף 57א(א) בחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 [להלן: "**החסד"פ**"], ובשילוב הוראות סעיף 149(10) לחסד"פ יש מקום להורות על ביטול כתב האישום.

לאחר שקילת של הטענות והמסד העובדתי מצאתי כי יש מקום להורות על ביטול חלקי של כתב האישום המתוקן שהוגש בתיק דנן - כפי שיפורט להלן.

העובדות הצריכות לעניין וטענות הצדדים

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות לפי חוק מע"מ בשני אישומים נפרדים. האישום הראשון עניינו עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין ועבירות של מסירת ידיעה כוזבת, עבירות לפי סעיפים 117(ב)(5) ו-117(ב)(1) בחוק מע"מ בהתאמה. האישום השני עניינו עבירות של אי הגשת דוח במועד לפי סעיף 117(א)(6) בחוק מע"מ.

כתב האישום הוגש ביום 12.6.2019. ביום 14.7.2020 הוגש כתב אישום מתוקן.

2. לאחר מספר דיונים במהלכם נעשו ניסיונות לאתר את הנאשם, מונה לו סנגור ציבורי, הצדדים הידברו ביניהם ואף נוהל הליך של גישור שלא צלח, ובמסגרת דיון לפי סעיף 144 בחסד"פ הודיע בא-כוח הנאשם כי לטענתו המאשימה לא עמדה בהוראות סעיף 57א בחסד"פ ולפיהן יש להגיש כתב אישום בתום שנתיים ממועד סיום הטיפול בתיק.

3. בהמשך העלה בא-כוח הנאשם טענות נוספות שעניינן אכיפה בררנית, אך כבר כעת אעיר כי מקומן של אלה בהליך של סיכומים ולאחר שמיעת הראיות שכן הן נוגעות במידה רבה לכשרות החשבונות מושא האישום הראשון ולצדדים נגדיים להן. בירור טענה זו לא ניתן לבצע בהליך מקדמי ובנסיבות אלה, החלטתי זו לא תדון בטענות אלה, אלא בטענת ההתיישנות בלבד. הנאשם יהא רשאי כמובן להעלות טענות אלו שוב, ככל שימצא לנכון ועל יסוד הראיות שיונחו בפני בית המשפט בהליך ההוכחות.

4. באת-כוח המאשימה הגיבה בכתב לטענת ההתיישנות. לטענתה בסעיף 8(א) לתיקון 87 לחסד"פ, נקבעה הוראת תחולה ולפיה הוראותיו חלות תשעה חודשים מיום פרסומו - היינו סעיף 57א(א) הנ"ל חל על כתבי אישום שהוגשו מאז יום 10.10.2019 [סעיף החוק פורסם ביום 10.1.2019]. עוד טענה המאשימה כי הדבר מתיישב עם הנחיית היועץ המשפטי גופה [סעיף 2א להנחיה], ובנסיבות אלה, כתב האישום לא התיישן שכן הוגש ביום 12.6.2019.

5. בא-כוח הנאשם הגיש תשובה לתגובה ובה טען כי כתב האישום הוגש כארבעה חודשים בלבד לפני כניסת הוראת החוק לתוקפה, ובנסיבות אלה, אין למאשימה תשובה לטענה כי חל שיהיו כבד בהגשת כתב האישום, זאת מאחר והעבירות הנטענות בוצעו בשנים 2014-2016; כי כתב האישום המתוקן הוגש ביולי 2020 אז ודאי הוראות החוק חלות עליו; ולחילופין ביקש את בית המשפט לקבוע כי יש לבטל את כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק נוכח השיהוי הניכר בהגשת כתב האישום.

6. באת-כוח המאשימה הגישה תגובה לתשובה הנ"ל במסגרתה טענה כי כתב האישום הוגש בחלוף כשלוש שנים ממועד סיום הליך החקירה ואין בכך שיהיו ניכר בנסיבות העניין, ובוודאי לא כזה המצדיק ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, שכן אין מדובר במקרה בו "המצפון מזדעזע" או בו "נפגעת תחושת הצדק האוניברסלית"; טענה כי בשים לב לעומסי העבודה ומגבלות כוח האדם האינטרס הציבורי מצדיק בירור אשמתו של הנאשם; וכי אף אם ייקבע כי חל שיהיו משמעותי הרי שניתן לרפא את הפגם באמצעים חמורים פחות מביטול כתב האישום.

7. לאחר קבלת תגובה זו הוריתי למאשימה להתייחס לטענת ההתיישנות ככל שהיא נוגעת לכתב האישום המתוקן. המאשימה הודיעה כי היא סבורה שתשובתה לטיעונים והתגובה מצידה מספקות בעניין.

דין והכרעה

8. ראשית יש לציין כי הצדק עם המאשימה כי תחולת הוראת ההתיישנות אינה חלה על כתב האישום שהוגש ביוני 2019, וזאת מאחר והוראת החוק לא עמדה בתוקף במועד הגשת כתב האישום.

סעיף 57א(א) לחסד"פ קובע:

"משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה."

אך בזאת לא סגי. סעיף 8(א) לתיקון 87 לחסד"פ במסגרתו הוסף סעיף 57א לחוק קובע: **"תחילתו של חוק זה תשעה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה- יום התחילה)".**

סעיף 57א נכנס לתוקפו ביום 10.10.2019, ובנסיבות אלה אינו חל על כתב האישום שהוגש ביום 12.6.2019.

9. נראה כי ניתן היה למצות את הדיון באמור לעיל, מאחר וברי כי בנסיבות אלה, אין מקום להידרש לשאלת המועדים המדויקים בהם הסתיימו הליכי החקירה והשימוע. דא עקא, כאמור לעיל, כתב האישום תוקן ביולי 2020.

אופי התיקון איננו אך טכני, ובמסגרת התיקון הוספו אישומים שונים אשר נראה כי הם מעלים סימני שאלה באשר לתחולתו של סעיף 57א(א) לחסד"פ בעניינו של כתב האישום המתוקן.

10. כאן יש להבהיר כי תיקון של סכומים, או של תאריכים, כתובות, מספרי טלפון ופרטים דומים, או כל השמטה או חוסר בהירות בנוסח כתב האישום, הוא תיקון "טכני" שנועד לתקן פגם דומה בכתב האישום: טעות סופר, או טעות אנוש בניסוחו. זהו תיקון אשר איננו "מרחיב את החזית" מול הנאשם, סיפור המסגרת והעובדות נשאר דומה, ובהתאמה המעשים המיוחסים לנאשם נשארים דומים. אין משמעות הדבר כי תיקון בטענות עובדתיות לא יכול להיחשב "טכני" והדבר נוגע לאופי התיקון העובדתי והיקפו.

תיקון מהותי הוא תיקון שכולל הוספת אישומים, היינו הרחבת החזית העובדתית והמשפטית אל מול הנאשם באופן שמיוחסים לו מעשים פליליים נוספים, כך גם תיקון או הוספה של תאריכים נוספים בהם בוצעו עבירות, גם כשמדובר במעשים שנטען שנעשו כסדרת מעשים, או כשיטה וכו'.

11. בטרם נפנה לנסיבותיו של התיק דנן ראוי לציין כי על פי הנחיית היועמ"ש מושא סעיף 57א הנ"ל [הנחיה מספר 401202] רשאי היועמ"ש להאריך את פרקי הזמן הקצובים לשם השלמות החקירה וכן להגשת כתב האישום, לפי העניין ולפי פרמטרים שונים. מהאמור עולה כי אף אם סעיף 57א היה חל על כתב האישום דנן, ניתן היה לפנות ליועץ המשפטי לממשלה ולקבל אישור בדיעבד להגיש את כתב האישום באיחור המדובר.

12. בנסיבות התיק דנן, כתב האישום שהוגש ביוני 2019 נהנה מ"פטור" מקבלת אישור היועמ"ש להגשתו באיחור, שכן הוראות סעיף 57א(א) אינן חלות עליו.

בנסיבות אלה, תיקון כתב האישום על דרך של הוספת אישומים מהותיים, הוספת עובדות ועבירות, אשר המועד להעמדה לדין בעניינם חלף לפי הוראות סעיף 57א(א) הנ"ל, היא הלכה למעשה ניסיון להכשיר את השיהוי תוך שהמאשימה נתלית, או נהנית, מהפטור ממנו נהנה כתב האישום המקורי.

13. עיון בכתב האישום המתוקן מגלה כי המאשימה כללה בו תיקונים טכניים ומהותיים ועל כן יש לבחון אותם

במובחן זה מזה:

במסגרת האישום הראשון תוקנו הסכומים שצוינו בסעיפים ב.2.1 ו-ב.3.1 ד ו- ב.5.1. מדובר בתיקון המפחית מסכומי המס הנתען כי הנאשם ניכה שלא כדין. למעשה מדובר בטעות שנפלה בסעיף ב.3.1 ד. בו נטען כי הנאשם ניכה סך של 9,000 ₪ שלא כדין בגין חשבונית מסוימת, בעוד שעל פי התיקון מדובר ב- 900 ₪. בהתאמה הסכום הכולל הנתען בסעיפים ב.2.1 ו- ב.5.1 הופחת.

מדובר בתיקון טכני מובהק. בנסיבות העניין מדובר בתיקון שיש בו כדי להקל עם הנאשם ואין לראות בו תיקון מהותי אשר בגינו יש לשקול תחולתו של סעיף 57א הנ"ל מחדש.

במסגרת האישום השני לעומת זאת, הוספו דוחות תקופתיים אותם נטען כי הנאשם לא שילם במועד. מדובר בהרחבת חזית האישומים כנגד הנאשם. כל דוח שלא הוגש במועד הוא דוח שיכול להצדיק כתב אישום עצמאי, ואף אם הדברים עולים מתוך חומרי הראיות שעמדו בפני המאשימה בזמן הגשת כתב האישום המקורי, אין מקום לאפשר תיקון שכזה באיחור ניכר ולאחר שסעיף 57א(א) נכנס לתוקפו. אין מקום לאפשר תיקון מהותי כזה לכתב אישום, שעה שמדובר בכתב אישום שאינו עומד בתנאי סעיף 57א אך נמלט מתחולתו של הסעיף לאור מועד הגשתו.

תיקון טכני אך חשוב שנערך באישום השני נוגע לחלק מן הדוחות שנטען בכתב האישום המקורי כי לא הוגשו במועד, אך עד למועד התיקון שולמו והוגשו, וכן תיקון מהותי שעניינו **ביטול** אישום הנתען בסעיף ג.1.ג לכתב האישום המקורי. כאמור, מדובר בתיקונים שיש בהם כדי לסייע לנאשם, שכן הדברים מהותיים וחשובים מבחינה עונשית, ככל שירשע בסופו של יום, ועל כן יש מקום לאפשר אותם. הדברים נכונים ביתר שאת לעניין ביטול האישום.

14. בהתאם לדוקטרינת הבטלות היחסית הפגם האמור אינו מחייב ביטול כתב האישום מעיקרו ויש לשקול את האינטרסים הנוספים שעל המדוכה.

15. סבורתני כי הצדק עם המאשימה, וכי האינטרס הציבורי בבירור אשמתו של הנאשם גובר על השיהוי שבהגשת כתב האישום. העבירות המיוחסות לנאשם באישום הראשון הן מהותיות, מדובר בעבירות חמורות שסופן נזק מהותי לקופה הציבורית. בנסיבות אלה, יש אינטרס של ממש בבירור.

כלל טענות ההגנה באשר לנזק ראייתי שנגרם כתוצאה מן השיהוי, עיניו הדין וכו' - כל אלה טענות שיש לברר בהתאם לנסיבות ההליך והמקרה והמקום לברר אותן איננו בשלב מקדמי זה. כלל טענות אלה, רשאית תהיה ההגנה להעלות בשנית בסיכומיה לאחר שהליך הראיות ימוצה.

16. לצד האמור לעיל, ומתוך אותה מגמה - יש מקום להורות על ביטול תיקון כתב האישום ביחס לאישום השני ככל שהדבר מתייחס להוספת אישומים כאמור לעיל.

למאשימה עמד פרק זמן ניכר ומהותי לקבל אישור בדיעבד של היועץ המשפטי לממשלה לכתב האישום המתוקן שהוגש באיחור. עוד יש לציין כי העבירות המדוברות הן עבירות חמורות פחות מאלה המצוינות באישום בראשון, ועל אף הפגיעה בקופה הציבורית בגין, מדובר בפגיעה חמורה פחות באופן משמעותי. זאת ועוד, ביטול האישומים אינו פוטר את הנאשם מהחוב האזרחי לפקיד השומה. בנסיבות אלה, אני סבורה שהאיזון הנכון מוביל לביטול האישומים הנוספים על פי כתב האישום המתוקן.

16. לאור כלל האמור אני מורה על ביטול יחסי של האישום השני בכתב האישום המתוקן. האישום השני ינוסח כדלקמן:

הנאשם במסגרת תפקידו כמנהל החברה, לא הגיש במועד, כנדרש על פי החוק והתקנות, את 4 הדוחות התקופתיים שלהלן:

א. דוח לחודש 8/16 - הוצג באיחור ולא שולם כלל עד היום.

ב. 2 דוחות תקופתיים לחודשים 6/15, 9/16 - הוצגו באיחור ושולמו באופן חלקי.

ג. דוח תקופתי לחודש 12/14 - הוגש באיחור ושולם במלואו.

את סעיף 2 לאישום שעניינו טבלת הדוחות יש לתקן בהתאמה.

המאשימה תגיש כתב אישום מתוקן לתיק בית המשפט ותעביר העתקו לבא-כוח הנאשם.

בהסכמת הצדדים החלטתי זו ניתנה בהיעדרם.

המזכירות תשלח החלטתי לבא-כוח הצדדים.

בא-כוח הנאשם יודיע לנאשם.

ניתנה והודעה היום, ו' בכסלו התשפ"ב, 10/11/2021, בהעדר הצדדים.

שרה חביב, שופטת